

F. M. Hansen: Uagtet det kan synes, som om denne Paragraph, som Følge af den foregaaende Afstemning, nu kunde være mindre hensigtsmæssig, skal jeg alligevel vedblive at stemme for den, fordi jeg er enig i de Grunde, som ere anførte af den ærede Deputerede for Randers Amts 1ste District (Kou-sing). Jeg vil i den Anledning tillade mig den Bemærkning, at, hvad der bringer mig til at stemme for denne Paragraph, er væsentlig det Udtryk: „at tillægge Skolelærerne det som Forbedring i deres Løn“. Jeg troer det er Hovedpunkter, som man med Hensyn til denne Paragraph maa holde sig til, nemlig at der tilsigtes en Forbedring i Skolelærernes Løn. Vel er det sandt, og det er sagt flere Gange, at det kun er en ringe Forbedring, men lad os alligevel tage den med. Der er vel talt meget, om store indgribende Reformers i Skolevæsenet, som muligt kunne ventes, og det kan vel være, at de kunne finde Sted; men det er vist bedre at tage det Mindre, men Sikre, man har. Derfor mener jeg man bør holde paa Alt, hvad man har og rimelig kan faae til Indtægt for Landsbyffskolelærerne; thi hvorledes end Stemningen kan være her i Salen og paa andre Steder, saa frygter jeg for: at muligt, naar store og indgribende Forandringer, navnlig Udredelsen af betydelige Lønninger komme paa Bane, efterat man maafee har forkastet de Smuler, man allerede havde, for at sætte store og indgribende Foranstaltninger istedet, at da, naar vi komme udenfor Salen og gaae hjem Enhver til sin Commune, og see, hvorledes disse store Forandringer blive optagne paa enkelte Steder, da frygter jeg meget for, at man ikke i de enkelte Communer skal finde den selv samme virisomme Stræben for at forbedre Landsbyffskolelærernes Kaar, som har gjort sig gjældende her i Salen og paa andre Steder. Dette er Grunden, hvorfor jeg mener: lader os beholde, hvad vi have, hvad vi med Billighed kunne faae; lader os haabe paa Forandringer til det Bedre, paa at der kan komme Tillæg; men lader os ikke have altfor sangvinne Forventninger om disse Tillægs Størrelse. Thi det kan vel være, at Stemningen til en vis Grad udenfor Communerne kan være for meget store Forbedringer, men jeg frygter for, at

mange Communer, naar Sagen skal føres igennem i Virkeligheden, og naar de mærke, navnlig under nærværende Omstændigheder, hvad Byrde det vilde føre med sig for dem, da ville trække sig tilbage, og at det vil blive vanskeligt at faae saadanne gennemgribende Forandringer, som jeg synes, at flere sætte deres hele Haab og Lid til, practiff iværksatte.

Monrad: Jeg skal ikke negte, at jeg ogsaa havde anseet det for ønskeligt, at de to SS, som staae i saa nær Forbindelse med hinanden, vare komne til Forhandling under Cet, da jeg troer, at naar man siger i Paragraphen, at denne Afgift skal bortfalde, enten den udredes af Communen eller Skolelærerne, eller er overtaget af Andre, saa vil man neppe stemme for, at en anden Afgift af samme Beløb skal bibeholdes. Det kan maafee forsvares logiff, men jeg troer dog ikke, at man egentlig vil optage det saaledes. Skjondt jeg antager, at man vil stemme mod § 2, maa det dog være mig tilladt at yttre et Par Ord. Jeg finder nemlig, at, ligesom i Lovforslaget, saaledes er der ogsaa i det, som nu Forsamlingen har vedtaget, Noget, som maafee ikke er ganske uden Betænkelighed. Naar man nemlig har vedtaget, at denne Afgift skal bortfalde, hvis den er tilsvaret af Communen eller er overtaget af Andre, og Lovudkastet derimod i § 2 siger, at i disse to sidste Tilfælde skal Afgiften bibeholdes, da forekommer det mig, at der maafee indbefattes Tilfælde, som ere aldeles forskjellige under de samme Ord. Det er muligt, at det, naar Communen har tilsvaret Afgiften, ligger i Skoleplanen, at det er Noget, som er saaledes oprindelig bestemt; det er muligt, at det ikke er Tilfældet, og at det er en Gave fra Communerne til Skolelærerne, afgangig af forskjellige Omstændigheder. Det Samme er Tilfældet, naar denne Afgift er overtaget af Andre. Det turde maafee derfor være tvivlsomt — dHrr. Jurister ville maafee yttre sig nærmere derover —, det turde maafee være tvivlsomt, siger jeg, naar en Mand i en Række af Aar havde overtaget denne Afgift, om det da skulde fremdeles paahvile ham som en Pligt at udrede denne Afgift; i saa Fald vilde det vistnok være en Misllighed. Paa den anden Side vil